

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

Planinski

VESTNIK

4
2016

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

3,90
EUR

TEMA MESECA

Nevarnosti v gorah

INTERVJU

Jack Tackle

Alenka Pavlovčič Klemenčič

SPOMIN NA POVOJNA LETA

Z razstrelivom in brez izkušenj nad plaz ...

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA 50-odstotni popust

GOLA GORA, Nanga Parbat (8125 m), druga, dopolnjena izdaja

V letu 2012 je bil narejen ponatis knjige Gola gora. Avtor se je za ponatis odločil ne le zato, ker je prva izdaja razprodana, ampak predvsem zaradi novih osebnih soočanj z Nanga Parbatom. Kot član snemalne ekipe, ki je pripravljala film o gori za TV serijo Velikani Himalaje, se je udeležil odprave na ta 8125 metrov visoki vrh. Na sedemdeset na novo dodanih straneh opisuje svoje napete, razburljive, poučne, predvsem pa lepe in globoko doživete dneve na pobočjih Nanga Parbata ter pod njim. To je bila odprava, na kateri sta Irena Mrak in Mojca Švajger dosegli enega največjih uspehov v zgodovini ženskega plezanja v Himalaji. Gre za dramatično in napeto poročilo »iz prve roke«. Obenem pa dodani tekst logično in smiselno zaključuje Grošljeva večdesetletna srečevanja in soočanja s to mogočno goro.

Format: 200 x 255 mm; 260 strani, italijanska, šivana vezava

CENA: V času od 15. 4. do 15. 5. 2016 lahko knjigo kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 12,45 €* (redna cena: 24,90 €*).

* DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

Po jezeru bliz' Triglava - komplet planinskih zemljevidov

Na vrhuncu turnosmučarske ter še pred začetkom poletne planinske sezone smo za vas, obiskovalce naših gora, pripravili poseben komplet dveh planinskih zemljevidov »Po jezeru bliz' Triglava«.

V kompletu boste našli planinski zemljevid Triglav 1 : 25 000 ter Bohinj 1 : 25 000, ki združujeta najbolj obiskane predele Triglavskega narodnega parka (z izjemo Krnskega pogorja ter vrhov okoli Jalovca in Mangarta) in to v merilu 1 : 25 000. Oba zemljevida sta izšla pred kratkim.

Ljubiteljem brezpotij bo všeč predvsem natančen, pregleden in lično prikazan teren, ostali pa bodo lahko brezskrbno uživali na planinskih poteh, saj njihov vris temelji na najnovejših, tudi na terenu preverjenih podatkih katastra planinskih poti PZS. Snovalci niso pozabili niti na dodatne koristne medokvirne vsebine, kot so priporočene smeri turnih smukov, na naravne in kulturne znamenitosti, plezališča, parkirišča, avtobusne in železniške postaje ter gostinske objekte.

CENA: V času do 31. 5. 2016 lahko komplet kupite po akcijski ceni 14,90 €.

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

INFORMACIJE, NAKUP in NAROČILA:

Planinska zveza Slovenije, Planinska trgovina PZS

na sedežu: Dvorakova ulica 9, Ljubljana, v času uradnih ur, po pošti: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po telefonu: 01 43 45 684 v času uradnih ur, po faksu: 01 43 45 691, brezplačna telefonska številka: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), e-naročila: trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>. Uradne ure v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Dvorakova 9: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

Slovenski planinski muzej

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana, telefon: 08 380 67 30, faks: 04 589 10 35, e-naročila: info@planinskimuzej.si.

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke,
ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
116. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvorakova ulica 9, p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com
www.pvkazalo.si
www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,
Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,
Dušan Skodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Seško,
Sonja Čokl

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

NAKLADA: 4650 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

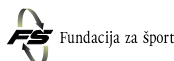
Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,
Dvorakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana,
po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu **080 1893 (24 ur na dan)**.

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprt pri Abanki, d. d., Ljubljana. Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25% popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Nočno nebo
Foto: Oton Naglost

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Slovenka sem. Ne razmišljam. Imam pravico.

Slovenci smo zanimiv narod. Imamo se za delavne, poštene in prijazne. Razumemo trpljenje drugih in smo pripravljeni pomagati. Seveda le toliko časa, dokler tistemu, ki mu pomagamo, ne gre dobro. Zelo radi imamo deljenje. Ne kot matematično operacijo, ampak kot način življenja. Zato bi lahko na primer referendum uvrstili na seznam naše kulturne dediščine, saj nas nič ne opisuje bolj kot dejstvo, da imamo prav na vsako temo dva tabora. Slovenci se radi pohvalimo tudi kot narod smučarjev in hribolazcev. Ponosno povemo, da kdor vsaj enkrat ne zleze na naš očak Triglav, ni Slovenec. S pojavom družbenih omrežij je šla zadeva še dlje; to, da je nekdo prišel na vrh Triglava, je treba oplemenititi s čim bolj "šaljivo" fotografijo z vrha in komentarji v smislu: v nekaj urah, oblečen za v diskoteko – stava je moja, s psom, z "mačkom" ... V malo boljših primerih neprimerno oblečen in obut, brez derez in cepina kljub zimskim razmeram, brez kondicije. Ampak vsakdo, ki gore vsaj malo pozna, ve, da gre za igranje z lastnim življenjem in življenjem tistih, ki bodo prišli na pomoč, ko se bo nekaj zalomilo. In se zalomi. Nekaterim celo večkrat, pa se ne naučijo ničesar.

Zakaj je tako? Od kod miselnost, da nam je nekaj takega dovoljeno, kot bi šlo za pravico – na primer ravno aktualno pravico do čiste pitne vode ali zmeraj aktualno pravico do izhoda na odprto morje? Del odgovora najbrž lahko najdemo v kolektivni zavesti, ki vsakega Slovenca od malih nog uči, da so gore "naše" in da je tam najlepše. Da je na Triglav treba priti vsaj enkrat. Da smo narod hribolazcev in smučarjev, da je to naša identiteta, ki nam je nihče ne more in ne sme vzeti. Tako se razvije napačna predstava, da so gore naša pravica in ne privilegij. Da smemo tja gor kadar koli, da nas nihče ne more in ne sme ustaviti. Kar precej jih poznam, ki so za boljše počutje, kilogram ali deset manj ali preprosto za samopotrjevanje ali potrjevanje pred drugimi vsaj pomislili, da bi splezali na katerega izmed naših vrhov. Ker lahko. Ker smejo. Ker so jim ves čas govorili, da je tam lepo in da so gore od vseh. Da taki pač smo Slovenci.

Drugi del odgovora leži v dejstvu, da imamo prav tako v kolektivni zavesti, če ne že kar zapisano v genskem kodu, da nas bo nekdo vedno rešil iz težav, če se že znajdemo v njih. Pokličeš na 112, potarnaš, da ti je slabo, in počakaš na helikopter. Kaj potem, če nimaš prave opreme, dovolj hrane, kondicije in znanja. Ko ne gre več, se usedeš, pritisneš čarobne tri številke in čez uro ali dve je rešitev pri tebi. Če imaš srečo, tak dogodek vključuje panoramsko vožnjo s helikopterjem v dolino. Saj imamo Gorsko reševalno službo (GRS), menda je celo ena izmed najboljših v Evropi. In prijatelj, ki se mu je zgodilo nekaj podobnega, ni na koncu plačal ničesar.

Zanimivo bi bilo videti, kakšen bi še bil promet na vrh Slovenije, če bi GRS za vsako (recimo temu "neupravičeno") reševanje računala vsaj petsto evrov. Ali če v primeru planinčeve lastne malomarnosti in ne ravno življenjske ogroženosti ne bi posredovala. Prepričana sem, da bi naenkrat naraslo povpraševanje po tečajih varnega gibanja v gorah, gorniški strokovni literaturi, zemljevidih, opremljenosti in predvsem vodnikih PZS in gorskih vodnikih. Po vsem tistem, kar bi moralo biti prvi pogoj, da se v gore sploh odpravimo. Vendar toliko časa, dokler bo vsak mislil, da so gore njegova pravica in GRS prav tako, ne moremo pričakovati bistvenih sprememb. Lahko pa, tako kot tudi *Planinski vestnik* in PZS, opozarjamo še na drugo plat, ki je pogosto zamolčana ali pa se je zaradi neznanja ne zavedamo.

Gore so zares naše in nihče nam jih ne more vzeti. Vendar nam to ne daje pravice tvegati lastnega življenja in s tem življenja drugih, če nimamo dovolj znanja, opreme in nismo kondicijsko kos vzponu.

Gorska reševalna služba pri nas je vrhunska in zares izjemne reševalke in reševalci bodo vedno pomagali, če pride do nesreče. Vendar to nikomur ne daje pravice, da bi s svojo lahkomišelnostjo in nepotrebnim tveganjem to dejstvo izkoriščal za popraviljanje lastnih napak in reševanje zapletov, ki si jih je z neprimernim pristopom povzročil sam. Če imamo tako dobro gorsko reševalno službo, reševanje nikakor ni pravica lahkomišelnosti, ki precenjujejo sebe in podcenjujejo gore.

In smo spet pri deljenju, nam tako domači matematični operaciji ali kar miselnemu ustroju celotnega slovenstva. Je pravica nekoga dolžnost nekoga drugega? Ali dolžnost nekoga daje pravico drugemu? Morda bi se veljalo vprašati, kako se počutijo tisti, ki jih sredi noči v najbolj nemogočih razmerah kličejo na pomoč ljudem, ki v gorah realno gledano nimajo česa iskati. Mi smo prav to naredili v številki *Planinskega vestnika*, ki je pred vami. Škoda le, ker ga ne bere več ljudi, ki hodijo v gore. Tudi to je (žal) neke vrste pravica ...

Marta Krejan Čokl

4 Tema meseca

Nevarno je naše početje

Marta Krejan Čokl

18 Intervju

Pogovor z Jackom Tacklom

Mire Steinbuch

27 Doživetje gora

Po obronkih Trnovskega gozda na Veliki rob

Olga Kolenc

UVODNIK

Slovenka sem. Ne razmišljam. Imam pravico. 1

TEMA MESECA

Nevarno je naše početje 4

Marta Krejan Čokl

Največ je odvisno od nas samih 6

Jani Bele

Poslanstvo gorskih reševalcev 10

Matjaž Šerkezi

Pogovor z gorskim reševalcem Juretom Jeršinom 13

Marta Krejan Čokl

KOLUMNA

Največja nevarnost v gorah 16

Iztok Tomazin

KAKO SE ŠTUDIRA V HRIBIH ...

... ali vsestranskost raznih pripomočkov 17

Janez Gril

INTERVJU

Pogovor z Jackom Tacklom 18

Mire Steinbuch

SPOMIN NA POVOJNA LETA

Z razstrelivom in brez izkušenj nad plaz 24

France Zupan

DOŽIVETJA GORA

Po obronkih Trnovskega gozda na Veliki rob 27

Olga Kolenc

PIRENEJI

Narodni park Ordesa 30

Jana Remic

Monte Perdido ali izgubljena gora 32

Anton Pustovrh

IDRIJSKO HRIBOVJE

Iz Idrije navzgor po spomine 35

Rafael Terpin

PORTRET

Poskus predstavitve Gregorja Rupnika 38

Žarko Rovšček

INTERVJU

Alenka Pavlovčič Klemenčič, zdravnica in gorska reševalka 40

Irena Mušič Habjan

Vsebine vseh Planinskih vestnikov od leta 1895 dalje na www.pvkazalo.si

Narodni park Ordesa

Jana Remic, Anton Pustovrh

40 Intervju

**Alenka Pavlovčič
Klemenčič, zdravnica
in gorska reševalka**

Irena Mušič Habjan

42 Iz dnevnika gorskega vodnika

Klemen Gričar

*Prečenje grebena Rochefort
na Grandes Jorasses*

IZ DNEVNICA GORSKEGA VODNIKA

**Prečenje grebena Rochefort
na Grandes Jorasses 42**

Klemen Gričar

DOŽIVETJE POTI

107 dni po Via Alpina 45

Zdenka Mihelič

DOŽIVETJA

**Spomin na ponesrečeni
turni smuk 48**

Izidor Tasič

TURNA SMUKA

**Prečenje Pohorja
s turnimi smučmi 50**

Lea Lampret

VZGOJA

**Neizkušeni pohodnik
ne sodi v gore 52**

Marinka Koželj Stepic

ZDRAVJE

Pretreniranost 54

Petra Zupet

PLANINSKA ORGANIZACIJA

**Nove najvišje cene
prenočevanja v kočah 56**

Zdenka Mihelič

PORTRET

**Večino prostega časa
posvetim plezanju 58**

Peter Bajec - Poli

VARSTVO NARAVE

Nadzor v zavarovani naravi 59

Dušan Klenovšek

FOTOGRAFIJA

**Sončen pozdrav skozi
Matkovo okno 60**

Franci Horvat

Ko posije sonce skozi okno 61

Mirko Toporiš

FOTO MINIATURA

Korak s poti ... 62

Polona Gorišek

NOVICE IZ VERTIKALE 63

NOVICE IZ TUJINE 64

ŠPORTNOPLEZALNE NOVICE 66

PISMA BRALCEV 67

PLANINSKA ORGANIZACIJA 68

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ 70

TNP 71

V SPOMIN 71